

על מחקרים ועל עבודה בשדה

העיון, שאגב — התפרסמה תגובה עליה ב"משק הבקר והחלב" (חוברת 94 מאת "מאזין"), מסר ד"ר אילון שלאור תוצאות מחקריו האחרונים נוכח שהתאנה אצל הפרה הישראלית, ברוב המקרים, מסתיימת לאחר 24 שעות; ועל כן יש להזריע את הפרה מיד עם הופעת סימני התאנה החיצוניים.

איך זה מתיישב עם צורת העבודה של רוב המזריעים, שעד היום אינם מזריעים פרה ביום הראשון לתאנה, אלא מתחילים להזריע רק ביום השני, ובמקרים רבים מאוד — גם ביום השלישי, ובמקרים מעטים — ממשיכים ומזריעים גם ביום הרביעי, ואפילו בחמישי של התאנה, והפרות האלו מתעברות רובן?

אני מציע בזאת לקיים דיון פומבי בהשקפת תפוח חוקרים, רופאים, מזריעים ובוקרים בענין זה, כדי להסיק מסקנות ולקבוע שיטת עבודה לרופא ולמזריע, שתבטיח שיפור ההתעברות ותאפשר לכל הנוגעים בדבר לבצע את עבודתם בצורה שתביא את התועלת המרובה ביותר לפרה ולבוקר.

אריה קרמר, באר-טוביה
מזריע מטעם אגודת "השרות"

השתתפתי ביום העיון למזריעים והקשבתי להרצאתו של ד"ר אילון בעניין רב, אולם לחלק מהרצאתו, בו הוא דן באורך התקיימות התאנה ובהנחיות למזריעים, הקשבתי בתמיהה רבה. כי כל מה שאמר הפעם לא היה דומה למה שהורר גלתי לראות מניסיוני בעבודה כמזריע. אולם, כתלמיד המקבל תורה מהאמונים ללמדו, החלטתי שלהבא אנהג לפי ההנחיות של ד"ר אילון. אורלם לאחר זמן קצר מאוד נאלצתי לשוב לשירות הקודמת בעבודה, וכמו כן החלטתי לפרסם רשימה זו.

בשנת 1961, בקורס האחרון שנערך למזריעים במקוה-ישראל, הירצה ד"ר אילון על משק התאנה, ואמר שתאנה נורמאלית נמשכת בממוצע יומיים, ובהתחשב שהביוץ מופיע כ-15 שעות לאחר תום התאנה, הרי עלינו להזריע את הפרה רק ביום השני לתאנה; וישנן פרות הממשיכות בתאנתן אפילו 3-4 ימים, וכמובן צריך להזריע אותן עם תום סימני התאנה החיצוניים, זאת אומרת — לקראת הביוץ.

במשך שנות עבודתי נוכחתי מעל לכל ספק בנכונותם ודיוקם של נתונים אלה ונהגתי לפיהם. ואילו בהרצאתו האחרונה של ד"ר אילון ביום

הערות לכתבה של מר קרמר

יתן תוצאות אופטימאליות מכמה סיבות. ההמלצה בכל העולם לגבי בקר חלב היא — להזריע במחצית השנייה של הייחום. לא ידוע לי על אף ארץ בה ממליצים, בתור כלל, להזריע פרות רק עם גמר הסימנים החיצוניים של ייחום, ובדאי לא המלצתי גם אני על כך.

לא אמרתי שיש להזריע את הפרה "מיד עם הופעת סימני התאנה החיצוניים". פרות המתייחמות אחה"צ רצוי להזריע למחרת בבוקר. השאלה היא לגבי פרות המתגלות בייחום בבוקר. לפי הסתכלויותינו, יותר מ- $\frac{3}{4}$ מהייחומים נתגלו בבוקר, וכמעט $\frac{2}{3}$ מהן הגיעו כבר לביוץ למחרת בבוקר, כלומר — אילו היו מחכים בהזרעת

לגבי אורך ההתייחמות, כפי שטוען מר קרמר שהשמעתי זאת ב-1961, אין קביעה זו מחייבת אותי ב-1968, והסיבה היא פשוטה: ב-1961 סמכנו על התרשמות בלבד, כי לא היו לנו האמצעים לבדוק במדויק כמה זמן נמשכת ההתייחמות ומתחיל הביוץ. היום יש בידינו ידיעות מבוססות ואין כל הצדקה לא לנצלן.

אבל מעבר לשאלה אם מה שנאמר לפני שבע שנים תופס גם היום — עלי לציין בצער שנכשלנו כנראה בהקניית ידיעות תיאורטיות למר קרמר. אין בשום אופן לחכות להזרעת פרה עד למועד — עם תום סימני התאנה החיצוניים, ז"א — לקראת הביוץ. מועד כזה הוא מאוחר מדי ולא